

7 Komparace obranné a zahraniční politiky

Komparativní analýza bezpečnostní politiky, 9. 4. 2024

Vendula Divišová, FSS MU, vendula.divisova@mail.muni.cz

Struktura

- Analýza zahraniční politiky
- Komparativní analýza zahraniční politiky (CAFP)
 - Charakteristika a metodologické přístupy
- Příklady výzkumů v rámci CAFP
- Komparace obranné politiky
 - Charakteristika a metodologické přístupy
- Příklady výzkumů v rámci komparativní obranné politiky (a strategie)

Komparace zahraniční politiky

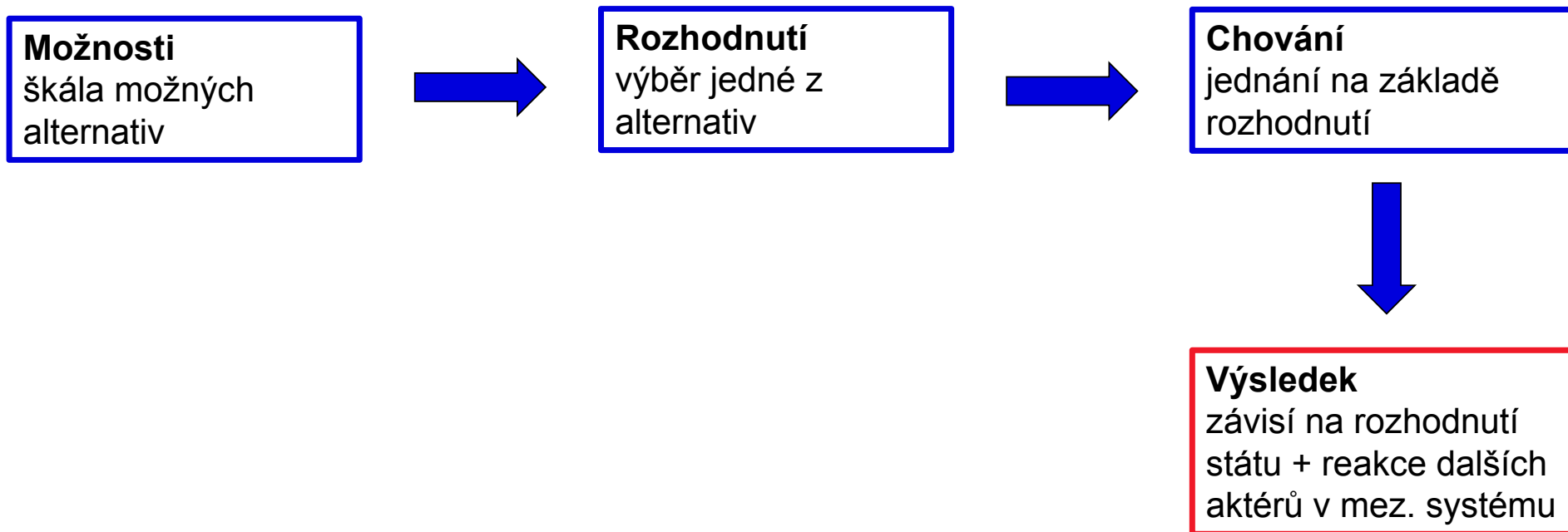
Analýza zahraniční politiky (FPA)

- definice zahraniční politiky - *souhrn politik země vůči prostředí mimo vlastní hranice a interakce s tímto prostředím*
- definice FPA – *studium chování a praxe vztahů mezi různými aktéry, především státy, v mezinárodním systému*
- cíl → pochopit činy a chování zemí vůči jiným zemím a vůči mez. prostředí
- důraz na komplexní vysvětlení zahrnující různorodé faktory

- 2 zásadní otázky
 - 1. Co chceme vysvětlit?**
 - 2. Na jaké úrovni hledat vysvětlení?**

Komparace zahraniční politiky

Co chceme vysvětlit?

Komparace zahraniční politiky

Na jaké úrovni hledat vysvětlení? (úrovně analýzy)

1. **Jednotlivci** - lídři a osoby s rozhodovacími pravomocemi

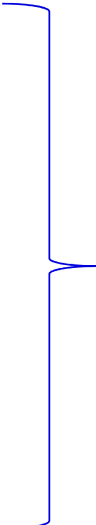
- osobnosti (charakterové rysy, přesvědčení, hodnoty)
- vnímání (kognitivní procesy)
- interakce s dalšími osobami (a jejich osobnostmi a vnímáním)

2. **Stát** - interní faktory s dopadem na ZP

- institucionální rámec, domácí aktéři (zájmové skupiny, veřejné mínění), ekonomické podmínky, historie, kultura

3. **System** - relativní moc států → příležitosti a omezení

tzv. dvou-
úrovňová hra

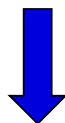
Komparace zahraniční politiky

Table 1.1 Levels of analysis and the study of foreign policy

<i>Level of Analysis</i>	<i>Foreign Policy Focus</i>
Individual State System	Options/Decisions Behaviors Outcomes

Co je cílem analýzy zahraniční politiky?

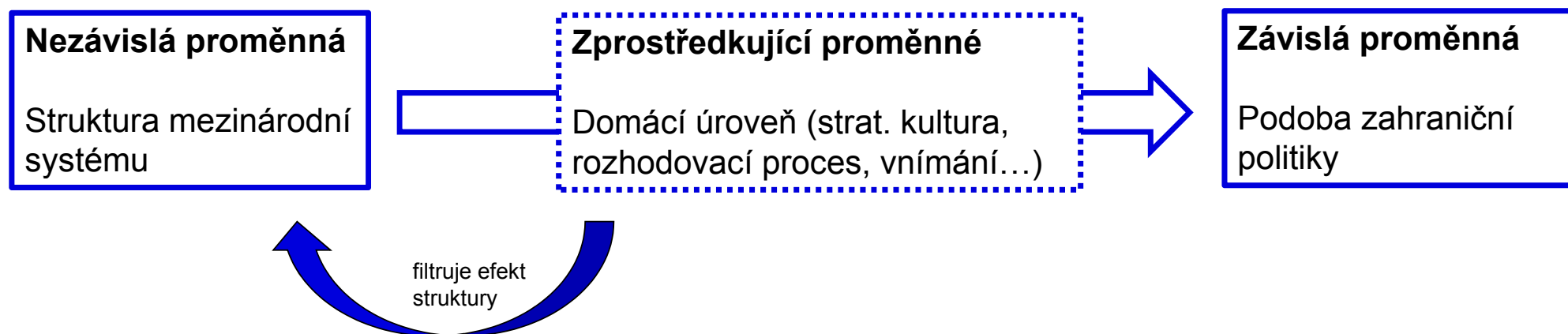
- Jak jsou vytvářena zahraničněpolitická rozhodnutí? Jak k nim lídři dospěli? Proč se státy v zahraniční politice chovají určitým způsobem? Jaké příležitosti a omezení vyplývají z mezinárodního systému?

- význam **komparativních studií** → cílem získat zobecňující poznatky o zahraniční politice → lepší rozhodování politických lídrů
- riziko použití prostých (jednopřípadových) analogií!

Komparace zahraniční politiky

- vznik CFPA - částečně z frustrace nad dominancí idejí realismu (determinismus vyplývající ze struktury systému + stát jako „černá skříňka“)
- větší důraz na vliv faktorů na úrovni jednotky/státu (→ *neoklasický realismus*)
- typický rámeček analýzy:

Komparace zahraniční politiky

Komparativní analýza zahraniční politiky (CFP)

- propojuje studium mezinárodních vztahů a domácí politiky (vliv komparativní politiky)
- charakteristiky výzkumu
 - 1) zaměření na aktéry
 - 2) zahrnuje mezinárodní systém i domácí politický kontext
 - 3) objektivní materiální podmínky ale i subjektivní faktory (vnímání)
 - 4) diverzita metodologických přístupů (kvali i kvanti)
 - 5) různé úrovně analýzy (jednotlivec - stát - systém)

Komparace zahraniční politiky

Metodologické přístupy (jak porovnávat zahraniční politiku?)

Table 1.3 Foreign policy analysis and social scientific terminology

Factors that contribute to the occurrence of foreign policy decision, behavior, or outcome	→	Foreign policy decision, behavior, or outcome (the thing to be explained)
Causes	→	Effect
Independent variables	→	Dependent variable

- možné využití všech typů komparativních studií (malé i velké N)
- specifická role tzv. **kontrafaktuálních analýz** (*counterfactuals*)
 - rozhodnutí, chování nebo výsledky odlišující se od skutečných faktů
 - pomáhají vyhodnotit správnost identifikovaných nezávislých proměnných

Komparace zahraniční politiky: příklad 1

- studie „Counterfactual Reasoning in Foreign Policy Analysis: The Case of German Nonparticipation in the Libya Intervention of 2011“ ([Hansel a Oppermann](#), 2016)
- metoda: **komparativní kontrafaktuální analýza** (CCA) jako způsob ověření věrohodnosti deklarovaného kauzálního vztahu:
 - volební zájmy FDP (NZ) → rozhodnutí nezúčastnit se intervence v Libyi (ZP)

Counterfactual A: If there had not been upcoming state-level elections, the Merkel government would have voted for Resolution 1973 and would have participated in mission “Unified Protector” in Libya.

Counterfactual B: If there had not been upcoming state-level elections, the Merkel government would still have abstained on Resolution 1973 and would still not have participated in mission “Unified Protector” in Libya.

Komparace zahraniční politiky: příklad 1

– kritéria kvality kontrafaktuálních tvrzení

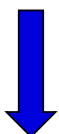
- 1) příčina a následek musí být jasně popsány:
- 2) pravidlo minimálního přepsání historie
- 3) identifikace vlivů na rozhodování (nesmí být spojeny s volbami jako zkoumanou NP!)

1. Přesvědčení a světonázory osob s rozhodovací pravomocí v oblasti ZP (zejména ministr zahraničí)
 2. Vnitrostranická a koaliční politika (zahraničněpolitické preference a koaliční dynamika v oblasti rozhodování o ZP)
 3. Mezinárodní odezva na ZP rozhodnutí a jejich vyhodnocení osobami s rozhodovací pravomocí (role, normativní očekávání)
-

– výzkumný problém: *Jak by tyto faktory ovlivnily německou politiku ohledně Libye za současné absence faktoru blížících se regionálních voleb?* (kterou kontrafaktuální hypotézu podporují?)

Komparace zahraniční politiky: příklad 1

- prozkoumaní jednotlivých možných vlivů (nezávislých proměnných)
 - na základě tehdejších vyjádření, historických vyjádření a rozhodnutí v podobné záležitosti

- německá zahraniční politika by nebyla odlišná ani za absence blížících se regionálních voleb
- rozhodovaly zejména přesvědčení a vliv ministra zahraničních věcí Guido Westerwelle a pozice jeho strany ve vládě
- přínos pro teorii: význam CCA při posouzení relativní váhy jednotlivých posuzovaných proměnných v multifaktorovém vysvětlení zahraničněpolitických rozhodnutí

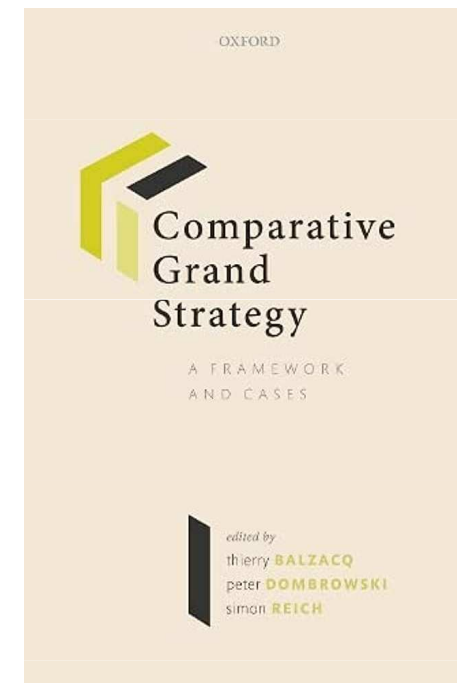
Komparace zahraniční politiky: příklad 2

- Balzacq, Dombrowski, Reich (2019) *Comparative Grand Strategy: A Framework and Cases*
- téměř absence komparací v oblasti velkých strategií států + velké strategie nejsou pouze doménou mocností
- aspirace vytvořit disciplínu **komparativní velké strategie**
- cíle výzkumu:
 - (1) poukázat na klíčové empirické aspekty národních strategií
 - (2) identifikovat podobnosti a odlišnosti mezi případy
 - (3) odhalit kauzální vztahy mezi domácími faktory (drivers) a implementací velkých strategií

Komparace zahraniční politiky: příklad 2

- výběr případů: 2 skupiny států:
 - 1) tradiční mocnosti (Čína, Francie, RF, UK, USA)
 - 2) tzv. pivotní státy: Brazílie, Indie, Írán, Izrael, Saúdská Arábie
 - a) A. Brazílie, Indie - odlišný kontext, ale srovnatelné strategie (MDSD)
 - b) B. Írán, Izrael, Saúdská Arábie - podobný kontext, ale zásadně odlišné strategie (MSSD)
- analytický rámec (vliv neoklasického realismu)
 - 1) analýza vnějšího prostředí (aktéři, převažující hrozby a příležitosti, typ konfliktů)
 - 2) 5 oblastí velké strategie - zdroje a podoby národních hodnot; jak tyto ovlivňují vnímání vnějšího prostředí, politické debaty o hrozbách a příležitostech, proces formulace strategie a zdroje použitelné jako nástroje implementace velké strategie)
- výsledkem spíše popis - hledání shodných x odlišných rysů (x kauzální vztahy)

Komparace zahraniční politiky: příklad 3

- Almezaini a Rickli (2017) *The Small Gulf States : foreign and security policies before and after the Arab Spring*
- metoda: ***komparativní případová studie***
- výzkumné otázky: *Jak vysvětlit zahraniční a bezpečnostní politiku malých států v Perském zálivu? Proč se politiky malých států v GCC odlišují od jiných států na Blízkém východě?*
- + dále zkoumání vlivu cen ropy na ZP
- teoretický rámec: dilema malých států - vliv versus autonomie

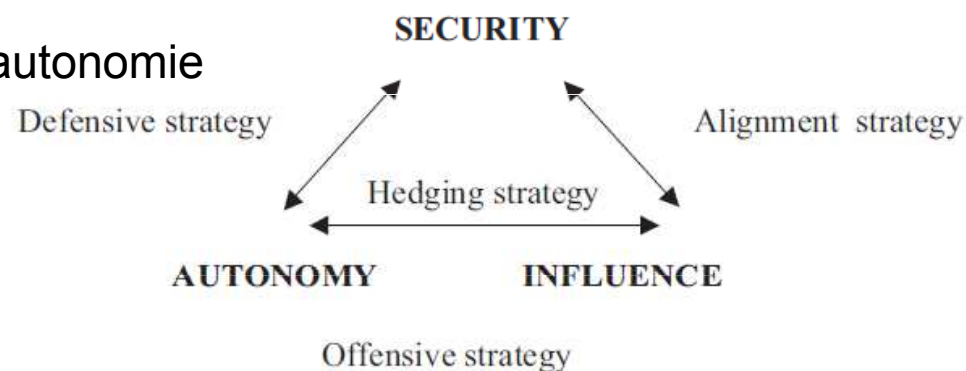

FIGURE 1.1 Small states' strategic dilemma and small states' strategic options

Komparace zahraniční politiky: příklad 3

- **neoklasický realismus** → chování malých států = struktura + interní faktory na úrovni státu (rozhodovací procesy, přesvědčení a vnímání, kontext)
- = dvouúrovňová hra

postup:

- 1. identifikovat změny v rovnováze moci na systémové úrovni
- 2. vnímání těchto změn na národní úrovni (vnímání elit + interní limity)

Komparace obranné politiky

Obranná politika

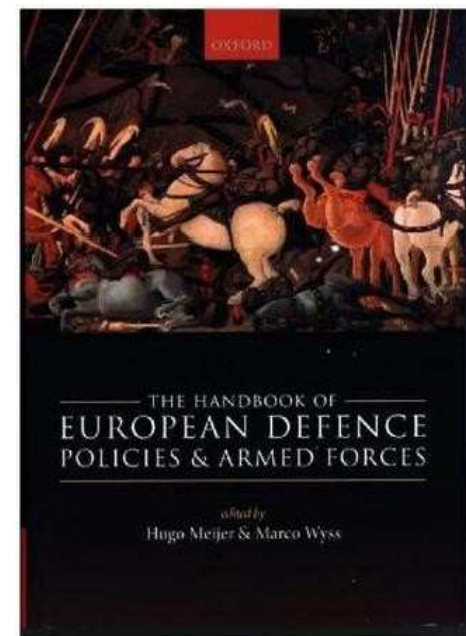
- soubor politických a vojenských rozhodnutí a činností s cílem zajistit bezpečnost státu vůči vnějším hrozbám, zejména ozbrojené agresi

Vojenská strategie

- použití síly nebo hrozby použití síly k dosažení politických cílů (cíle - způsoby - prostředky)

Komparace obranné politiky

- komparativní výzkum národních obranných politik do značné míry zanedbán
- viz např. Meijer a Wyss (2018) *Upside down: Reframing European Defence Studies*
 - SBOP dominuje výzkumu obranné politiky v Evropě
 - volání po upřednostnění národní roviny jako jednotky analýzy →
komparativní analýza národních obranných politik a ozbrojených sil
 - důvody - neúspěšnost SBOP a „renacionalizace“ ozbrojených sil v Evropě v důsledku změn v bezpečnostním prostředí
 - snaha o nápravu → Meijer H and Wyss M (eds) (2018) *The Handbook of European Defence Policies and Armed Forces*

Komparace obranné politiky

Metodologické přístupy

- výběr případů: typicky dle dostupnosti / zájmu výzkumníka / regionů
- design: dominují **komparativní případové studie**
 - prostá komparace za využití jednotného analytické rámce
 - hledání podobností a odlišností dle jednotlivých kritérií
- později rámce lépe vedené teorií (zejména neoklasický realismus)
 - v některých případech umožňují aplikaci Millových metod (komparativní metoda)
- „**velké N**“ **výzkumy** - téměř absentují - buď úzké zaměření nebo jen každoroční „momentky“ (SIPRI Yearbook. Armaments, Disarmament and International Security; IISS / the Military Balance)

Komparace obranné politiky

- příklady komparativních případových studií v oblasti obranné politiky / obranné strategie
 - **Murray a Viotti** (1994) *The Defense Policies of Nations. A Comparative Study*
 - **Håkenstad a Larsen** (2012) *Long-term defence planning. A comparative study of seven countries*
 - **Meijer a Wyss** (eds) (2018) *The Handbook of European Defence Policies and Armed Forces*
 - **Edström a Westberg** (2022), Edström a Westberg (2020), Edström, **Gyllensporre** a Westberg (2019) - *Military Strategy of Small States / Middle Powers / Great Powers*

MILITARY STRATEGY OF GREAT POWERS
MANAGING POWER, ASYMMETRY AND STRUCTURAL CHANGE IN THE TWENTY-FIRST CENTURY

Håkan Edström and Jacob Westberg

MILITARY STRATEGY OF MIDDLE POWERS

COMPETING FOR SECURITY, INFLUENCE, AND STATUS IN THE 21ST CENTURY

Håkan Edström and Jacob Westberg

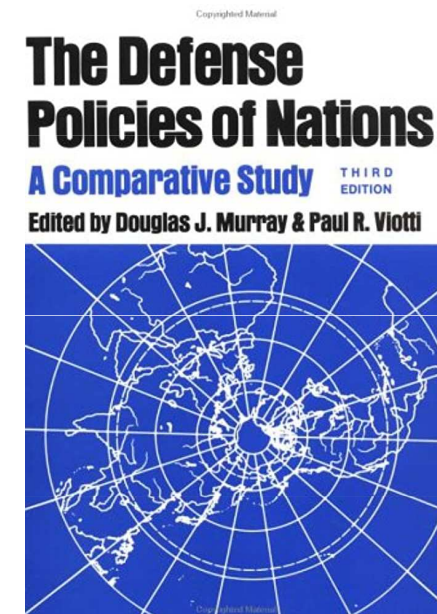
MILITARY STRATEGY OF SMALL STATES
RESPONDING TO EXTERNAL SHOCKS OF THE 21ST CENTURY

Håkan Edström, Dennis Gyllensporre and Jacob Westberg

Komparace obranné politiky: příklad I

- Murray a Viotti (1994) The Defense Policies of Nations. A Comparative Study
- cílem vytvoření **konceptuálního a metodologického rámce pro výzkum komparativní obranné politiky** (pdf soubor s rámcem vložen v IS)
 - 1) mezinárodní prostředí (vnímání)
 - 2) specifické národní cíle, strategie, doktrína použití vojenských sil
 - 3) rozhodovací proces v oblasti obrany
 - 4) častá politická témata v oblasti obrany: rozmístění sil, použití síly, vyzbrojování, kontrola zbrojení a civilně-vojenské vztahy
- dále rámec pro zkoumání regionální bezpečnosti
 - I. regionální kontext, II: státní/nestátní aktéři + vztah k systémové úrovni, III. současné bezpečnostní otázky

Komparace obranné politiky: příklad II

- Dyčka, Rökk, Śliwa (2020) *Defence strategies of the smaller NATO states – a comparative study*
- komparativní studie národních obranných strategií (po anexi Krymu)
 - hodnocení bezpečnostního prostředí
 - budoucí vojenské schopnosti nutné k čelení těmto hrozbám
 - proces vytváření obranných strategií (role expertů, úroveň schvalování dokumentu...)
- **analytický rámec pro hodnocení obranných strategií** - 8 kategorií - hodnocení přístupu zemí na škále 1-5 (tradiční → progresivní / inovativní přístup)

CRITERIA	1	2	3	4	5
Conscription vs Regular forces/active duty	100% of conscription	Majority of conscription and minor of regular forces	Almost half and half	Majority of regular and minor conscription	100% of regular forces
Balanced development of armed forces services	100% balanced: navy, air, land components	Majority is balanced and minor specialized	Almost half and half	Majority is specialized and minor balanced	100% of specialized in one services only
Territorial or Expeditionary forces	100% territorial	Majority is territorial and minor expeditionary	Almost half and half	Majority is expeditionary and minor territorial	100% of expeditionary
Modernization of forces: conventional or innovative	100% conventional	Majority is conventional and minor innovative	Almost half and half	Majority is innovative and minor conventional	100% innovative
Decrease or increase of size of armed force	Major Decrease	Decrease	Maintaining the same level	Increase	Major increase
Totally independent or Collective Defence (NATO)	100% independent	Mainly independent	Both	Mainly collective	100% collective
Decrease or increase of defence budget: 2% in next decade	No increase at all	Increase, but year not known	Increase planned in next decade	Already 2%	More than 2%
Use of only military means or comprehensive approach to defence	100% military means	Mainly military means complemented some other officials	Military + certain state institutions	Military + all state institutions	100% comprehensive

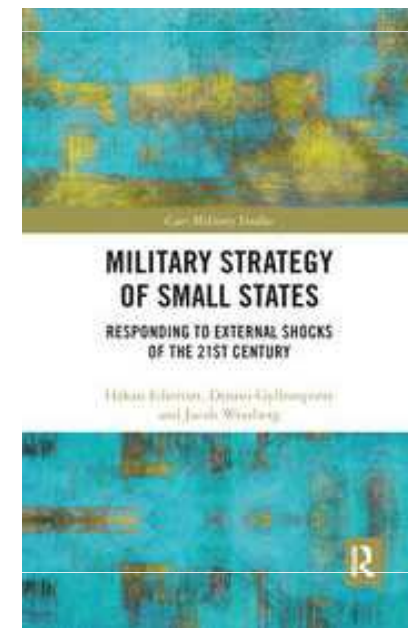
Table 3: Characteristics of the future military capabilities

Table 4: Results of Challenges to Military Capabilities in 1-5 scale

No	CRITERIA	ALB	BUL	CRO	DNK	SVN	SVK	EST	LVA	LTU	NOR
1	Conscription vs Regular forces/active duty	5	5	5	4	5	5	2	5	4	3
2	Balanced or Specialized forces	1	1	1	1	3	2	4	4	3	1
3	Territorial or Expeditionary forces	2	2	2	4	2	2	2	2	2	4
4	Modernization of forces: conventional or innovative	2	2	2	3	3	2	2	2	2	3
5	Increase or decrease of force	3	3	3	4	3	3	4	3	3	4
6	Totally independent or Collective defence (NATO)	3	3	2	3	3	4	3	3	3	3
7	Decrease or increase of defence budget	1	3	3	2	2	3	5	4	4	2
8	Use of only military means or comprehensive approach to defence	2	4	3	3	5	3	5	5	5	5
9	HNS system included or not	1	1	1	1	1	1	5	5	5	1
	TOTAL	20	24	22	25	27	25	32	34	31	26

Komparace obranné politiky: příklad III

- Edström, Gyllensporre a Westberg (2019) *Military Strategy of Small States. Responding to External Shocks of the 21st Century*
- cíle výzkumu:
 - 1) Jak čtyři strategické šoky ovlivnily obranné strategie malých států? (Dánsko, Finsko, Norsko, Švédsko)
 - 2) Jak a do jaké míry tyto čtyři státy v reakci na tyto změny bezpečnostního prostředí přizpůsobily svoje strategie?
 - 3) Jaké faktory vysvětlují odlišnosti a podobnosti v jejich reakcích a jak můžeme vysvětlit prvky změny a kontinuity?
- výběr proměnných (viz další snímek)

Komparace obranné politiky: příklad III

- shodné rysy zkoumaných zemí = **kontrolní proměnné**
- odlišné rysy - **zprostředkující proměnné** → zkoumání, jaký měly efekt na obranné strategie
- 2 kroky:
 1. zkoumání podobností v OP (přímý vliv strategických šoků a vnějšího prostředí)
 2. zkoumání odlišností (*modifikovaný* MSSD / metoda rozdílnosti) - podobnosti = kontrolní proměnné x variace zprostředkujících proměnných (ne NP!)

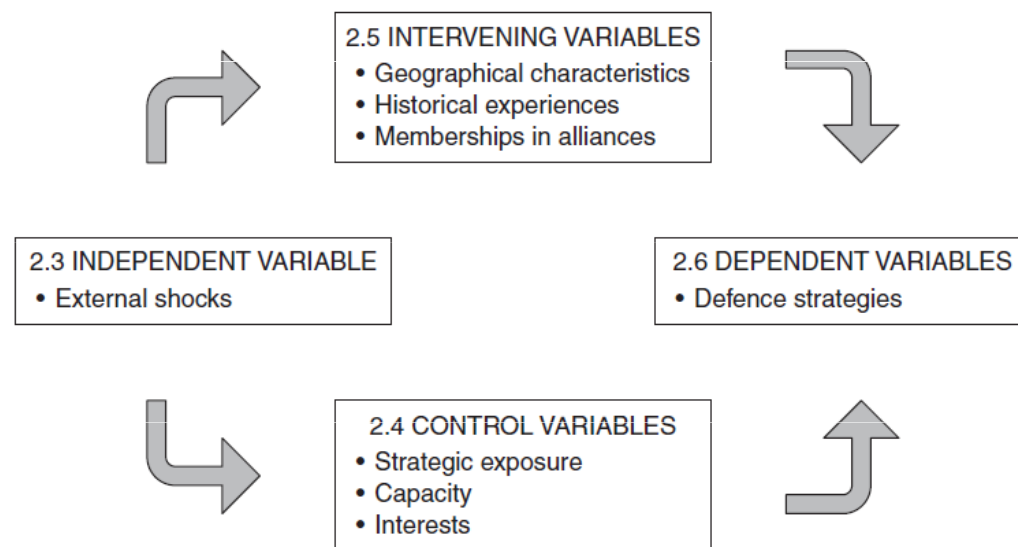

Figure 1.1 The analytical framework for explaining change and continuity in small states' defence strategies.

Table 2.1 Summary of the control variables

	<i>Denmark</i>	<i>Finland</i>	<i>Norway</i>	<i>Sweden</i>
Strategic exposure	Strategically exposed and interdependent in the event of an attack against one of the other Nordic countries.	Strategically exposed and interdependent in the event of an attack against one of the other Nordic countries.	Strategically exposed and interdependent in the event of an attack against one of the other Nordic countries.	Strategically exposed and interdependent in the event of an attack against one of the other Nordic countries.
Capacity	Third ranked.	Third ranked.	Third ranked.	Third ranked.
Interest	Survival, status quo and support to western institutions and values.	Survival, status quo and support to western institutions and values.	Survival, status quo and support to western institutions and values.	Survival, status quo and support to western institutions and values.

Table 2.2 Summary of the intervening variables

	<i>Denmark</i>	<i>Finland</i>	<i>Norway</i>	<i>Sweden</i>
Geographical characteristics	Territory dominated by sea; no strategic depth or natural defence; closer to friendly than threatening powers.	Territory dominated by land; strategic depth north-south but not east-west and long coastline; limited natural defences; long land border to threatening power.	Territory dominated by long coastline; mountain range provides some natural defence and strategic depth north-south; short land border to threatening power and potentially contested territorial claims in the North Atlantic.	Territory dominated by land; strategic depth north-south but not east-west and long coastline; limited natural defences; no land border to threatening power.
Historical experiences	Repeated military defeats and occupation; failure of neutrality and national defence.	Victories and defeats; national defence meaningful; mixed record of neutrality.	Resistance, military defeats and occupation; national defence meaningful; failure of neutrality.	No war experiences since 1814; non-alignment beneficial for security.
Membership in alliances	NATO; EU (but not in defence and security policies).	Non-military aligned; EU.	NATO; EU-cooperation.	Non-military aligned; EU.

Komparace obranné politiky: příklad IV

- Edström a Westberg (2023) *Comparative strategy – A new framework for analysis* = ***analytický rámec pro systematická srovnání vojenských strategií států***
- operacionalizace vojenské strategie

Table 1. The operationalization of military strategy.

Ends	Means	Ways
* Status	* Expeditionary	* Unilateral
* Influence	- Global projection	approach
* Survival	- Regional projection	* Multilateral
	- Contribution	approach
	* National Defense	

Komparace obranné politiky: příklad IV

- klasifikace zemí dle dvou kritérií - (1) ekonomické a vojenské zdroje moci a (2) relativní moc a vzájemné uznání
 - 1) státy determinující systém (system-determining states)
 - 2) střední mocnosti (middle powers)
 - 3) malé střední mocnosti (minor middle powers)
 - 4) malé státy (small states)
- koncept strategického vystavení (***strategic exposure***) jako zprostředkující proměnná
- = různé vnímání hrozeb pro teritoriální integritu státu nebo spojenců ze strany politického vedení
- rozdíly dány na dvou úrovních: (1) regionální systém a (2) vlastnosti na úrovni jednotky (historické zkušenosti a blízkost nepřátelského státu)

Table 2. The 31 cases and their location in different regional security complexes.

	Conflict formation	Security regime	Security community
Standard	India (<i>South Asia</i>)	Brazil (<i>South America</i>), South Africa (<i>Southern Africa</i>)	
Great power influenced		Australia & Indonesia (<i>Southeast Asia</i>)	
Great power Centered	China, Japan & South Korea (<i>Northeast Asia</i>), Russia (<i>post-Soviet</i>)		Canada & the US (<i>North America</i>)
Tightly Coupled			Bulgaria, Croatia, the Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Hungary, Italy, Latvia, Lithuania, Norway, Poland, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden & the UK (<i>Western Europe</i>)

Table 3. The states' prioritization of the ends.

	Status	Status & Influence	Influence	Influence & Survival	Survival	Status & Survival
Great powers	5 (100 %)					
Major middle powers	1 (12.5 %)	3 (37.5 %)	2 (25 %)		2 (25 %)	
Minor middle powers	1 (8.3 %)		3 (25 %)	2 (16.7 %)	4 (33.3 %)	2 (16.7 %)
Small states					5 (83.3 %)	1 (16.7 %)

Table 4. The states' prioritization of the means.

	Expeditionary warfare			National defense
	Global projection	Regional projection	Contribution warfare	
Great powers	1 (20 %)	2 (40 %)		2 (40 %)
Major middle powers		2 (25 %)	2 (25 %)	4 (50 %)
Minor middle powers		1 (8.3 %)	5 (41.7 %)	6 (50 %)
Small states			3 (50 %)	3 (50 %)

Table 5. The states' prioritization of the ways.

	Unilateral approach	Balanced approach	Multilateral approach
Great powers	2 (40 %)	1 (20 %)	2 (40 %)
Major middle powers	2 (25 %)	1 (12.5 %)	5 (62.5 %)
Minor middle powers	2 (16.7 %)	1 (8.3 %)	9 (75 %)
Small states			6 (100 %)

Komparace obranné politiky: příklad IV

- cca 1/3 států - unikátní kombinace tří elementů vojenské strategie
- odlišnosti mezi případy v rámci stejné kategorie i podobnosti mezi případy napříč kategoriemi
- dále snaha vysvětlit odlišnosti / podobnosti (regionální dynamika, historické zkušenosti, geografická pozice...)

Table 6. The empirical findings.

Great powers	Ends	Military strategy	
		Means	Ways
USA	Status	Global Projection	Balanced
China	Status	National Defense	Unilateral
Russia	Status	National Defense	Unilateral
France	Status	Regional Projection	Multilateral
UK	Status	Regional Projection	Multilateral
Major middle powers	Ends	Means	Ways
Australia	Influence	Regional Projection	Multilateral
Brazil	Status/Influence	National Defense	Unilateral
Canada	Influence	Contribution	Multilateral
Germany	Status	Contribution	Multilateral
India	Status/Influence	National Defense	Unilateral
Italy	Status/Influence	Regional Projection	Balanced
Japan	Survival	National Defense	Multilateral
South Korea	Survival	National Defense	Multilateral
Minor middle powers	Ends	Means	Ways
Czech Republic	Influence	Contribution	Multilateral
Denmark	Influence	Contribution	Multilateral
Finland	Survival	National Defense	Multilateral
Hungary	Status/Survival	National Defense	Multilateral
Indonesia	Survival	National Defense	Unilateral
Norway	Influence/Survival	National Defense	Multilateral
Poland	Status/Survival	National Defense	Balanced
Romania	Status	Contribution	Multilateral
Slovakia	Survival	Contribution	Multilateral
South Africa	Survival	Regional Projection	Unilateral
Spain	Influence	Contribution	Multilateral
Sweden	Influence/Survival	National Defense	Multilateral
Small states	Ends	Means	Ways
Bulgaria	Survival	Contribution	Multilateral
Croatia	Survival	Contribution	Multilateral
Estonia	Survival	National Defense	Multilateral
Latvia	Survival	National Defense	Multilateral
Lithuania	Survival	National Defense	Multilateral
Slovenia	Status/Survival	Contribution	Multilateral

Co si zapamatovat

– **Komparativní analýzy zahraniční politiky**

- objekt zájmu a úrovně analýzy
- základní rámec pro analýzu (metodologie, teorie)
- využití kontrafaktuální analýza v rámci FPA
- typický desing („prosté“ komparativní studie x komparativní metoda)

– **Komparativní analýza obranné politiky**

- obranná politika x strategie
- elementy analytického rámce zkoumání obranné politiky a strategie